T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 48
KARAR NO : 2020 / 313
KARAR TR : 28.5.2020

ÖZET : Davacı banka tarafından verilen kredilerin geri ödenmemesi üzerine, teminat olarak gösterilen taşınmazın, ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takibi yapılarak, davacı banka tarafından icra yoluyla satın alınmasından sonra, söz konusu taşınmaz için ihtirazi kayıtla ödenen tellalliye harcının iadesi istemiyle yapılan başvurunun reddedilmesi üzerine, bu işlemin iptali ile, ödenen tellaliye harcının iadesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.Vakıflar Bankası T.A.O.
Vekili : Av. H. A.
Davalı : Bozüyük Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. F.M.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili Bankanın bir şubesi tarafından T… İlaç Ve Kimyevi Mad. San Tic A.Ş 2- Toprak Seramik Gıda San Tic A.Ş.ne ait firmalara 26/12/2003 tarihinden önce krediler kullandırıldığını; kredilerin ödenmemesi üzerine müvekkil bankaya İpotekli gayrimenkullerin paraya çevrilmesi için 31/10/2002 tarihinde İstanbul 10. İcra Müdürlüğünün E:2002/1025 Sayılı dosyası ile talepte bulunulduğunu; icra takibine konu gayrimenkullerin 29/03/2018 tarihinde; "Bilecik İli, Bozüyük İlçesi, Yeni Mah., 632 Ada, 109 Parsel" 25.550.000,00-TL üzerinden müvekkili Bankaya ihale edildiğini; ihale sonrası gerek Harçlar Kanunu, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, gerek diğer yasal mevzuat gerekse söz konusu kredinin 26/12/2003 tarihi öncesi kullanılan kredilere sağlanan özel düzenleme hususları gereğince tellaliye harcından muafiyet talep edildiğini; taleplerinin, İcra Müdürlüğü tarafından reddedildiğini, bu nedenle 255.001,00,-TL tellaliye harcının ihtirazı kayıtla yatırılmak zorunda kalındığını; ödenen tellaliye harcının iadesi istemiyle yaptıkları başvurunun Bozüyük Belediye Başkanlığınca, 21.05.2018 tarihinde tebliğ edilen yazı reddedildiğini; Belediye Başkanlığının iadeye yönelik ret kararının usul ve yasaya aykırı olduğunu; çünkü, söz konusu Kredinin 26.12.2003 tarihi öncesi kullandırılan bir kredi alacağının tahsiline ilişkin olduğunu ve bu tarihten önce kullandırılan kredilere uygulanan mevzuat ve konuya ilişkin Yargıtay kararları gereğince müvekkili Bankanın tellaliye harcından muaf olduğunu ifade ederek; Bozüyük Belediye Başkanlığının 16.05.2018 tarih ve 45247333/663.09-1241/3235 sayılı kararının iptali ile, müvekkili Banka tarafından ödenen 255.001,00.-TL tutarındaki tellaliye harcının yatırıldığı tarihten ödeme gününe kadar işleyecek yasal faizi ile birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı İdare vekili birinci savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde açılması gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

Sakarya Vergi Mahkemesi: 15.2.2019 gün ve E:2018/289, K:2019/67 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davanın kabulüne, dava konusu işlemin iptaline, 255.001,00 TL. tellallık harcının ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte davacıya iadesine karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine;

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Beşinci Vergi Dava Dairesi: 31.10.2019 gün ve E: 2019/1909, K:2019/4230 sayı ile, "(…)Olayda, davalı idarece verilen savunma dilekçesinde, davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargı olduğu ileri sürülmesine karşın ilk derece mahkemesince bu hususun görevlilik kararı alınmak suretiyle karşılanmadığı görülmüştür.

Bakılmakta olan davada yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak idari yargı yerlerinde, dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan başka bir yargı kolunun görevli olduğu yönünde görev itirazında bulunulması durumunda, mahkemenin yargılama işlemlerini durdurarak öncelikle görev itirazını değerlendirmesi, görev itirazını uygun bulması durumunda davanın görev yönünden reddi, uygun bulmaması durumunda ise; görevlilik kararı vermesi gerekmektedir.

Görev itirazında bulunulması durumunda, mahkemenin kendini görevli görmesine rağmen, bu konuda herhangi bir karar vermeden yargılamaya devam etmesi, ilgili tarafın 2247 sayılı Kanun hükümlerine göre olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma hakkının fiilen elinden alınması anlamına geleceğinden, bu itiraz karşılanmaksızın yargılamaya devam edilerek verilen kararın usul hükümlerine aykırı olacağı açıktır.

Bu durumda, davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargının görevli olduğu, idari yargının görevli olmadığı yönünde görev itirazında bulunulduğu halde İdare Mahkemesince, görev itirazı hakkında herhangi bir karar verilmeksizin istinafa konu kararın verildiği anlaşılmış olup, bu nedenle ilk derece Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, istinaf talebinin kabulüne, Mahkeme kararının kaldırılmasına, dava dosyasının yeniden bir karar verilmek üzere Mahkemesine iadesine…" karar vermiştir.

SAKARYA VERGİ MAHKEMESİ; 20/11/2019 gün ve E:2019/498 sayı ile, "(…) 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlığını taşıyan 6'ncı maddesinde;"Vergi mahkemeleri;

a) Genel bütçeye, il özel idarelerine, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve

bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; uyuşmazlığın davacı banka tarafından verilen kredilerin ödenmemesi üzerine teminat olarak gösterilen taşınmazın ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takibinin yapılması sonucunda, ipotekli taşınmazın davacı banka tarafından alacağa mahsuben icra yoluyla satın alındığı ve Bozüyük İcra Müdürlüğünce tellaliye harcının alınması üzerine davalı idareye ödenen tellallık harcının iadesi istemiyle yapılan başvurunun reddedilmesinden kaynaklandığı görülmektedir.

Dava konusu tellalliye harcı "vergi/resim/harç benzeri mali yüküm" kapsamında tahsil edilen bir bedel olması ve Danıştay'ın yerleşik içtihatlarında bu görüşün kabul edildiği görülmesi nedeniyle bakılan davanın görüm ve çözümünde vergi mahkemelerinin yani İdari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Mahkememizin işbu uyuşmazlıkta görevli olduğuna…" karar vermiştir.

Davalı idare vekili tarafından süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının onaylı bir örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; "(…) 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun "Şikâyet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır./ Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir."; "Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur"; "Tetkik merci" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde ise: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır denilmiştir.

Olayda, davacı tarafından, Bozüyük İcra Müdürlüğünce 2007/111 Talimat sayılı dosya üzerinden yapılan ihale sonucu alınan taşınmaza ilişkin olarak alınan tellaliye harcının iadesi talep edilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce verilen tellaliye harcı ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiası şikâyet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 30/12/2013 tarihli ve E.-K.2013/1434-1781 sayılı ve 29/04/2019 tarihli ve E.-K.-2019/289-344 sayılı kararlarında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde görüm ve çözümü gerekmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine…" karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…)2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 67'nci maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, balıkhane, mezat yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulundurulan sair yerlerde gerçek ve tüzel kişiler tarafından her ne surette olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışının tellallık harcına tabi olduğu, aynı Kanunun 69'uncu maddesinde de, tellalık harcının matrahının harcın konusuna giren satışların gayrisafi tutarı olduğu hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı banka tarafından verilen kredilerin geri ödenmemesi üzerine, teminat olarak gösterilen taşınmazın ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takibi yapılarak, davacı banka tarafından icra yoluyla satın alındığı, söz konusu taşınmaz için davalı idareye ödenen tellalliye harcının iadesi istemiyle yapılan başvurunun reddedilmesi üzerine, bu işlemin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, tellalliye harcının, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülük kapsamında tahsil edilen bir bedel olması ve Danıştay'ın yerleşik içtihatlarında da bu görüşün kabul edilmiş olması karşısında; tellaliye harcının iadesi istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünde 2577 sayılı Yasanın 6'ncı maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca, yapılan başvurunun reddi gerektiği…" yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.5.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince

yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasa'nın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı banka tarafından verilen kredilerin geri ödenmemesi üzerine, teminat olarak gösterilen taşınmazın ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takibi yapılarak, davacı banka tarafından icra yoluyla satın alınmasından sonra, söz konusu taşınmaz için ihtirazi kayıtla ödenen tellalliye harcının iadesi istemiyle yapılan başvurunun reddedilmesi üzerine, bu işlemin iptali ile, ödenen tellaliye harcının iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "(Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.) Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir." hükmüne;

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde; "Şikayet icra mahkemesince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.

Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmüne; "Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde ise; "Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

(Değişik birinci fikra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir." hükmüne yer verilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı banka tarafından verilen kredilerin ödenmemesi üzerine teminat olarak gösterilen taşınmazın ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takibinin yapıldığı; takip neticesinde ipotekli taşınmazın davacı banka tarafından alacağa mahsuben icra yoluyla 29/03/2018 tarihinde satın alındığı, Bozüyük İcra Müdürlüğünce tellaliye harcı ve masrafların ödenmesi için ihalenin kesinleşmesine müteakip süre verildiği, Bozüyük Hukuk Mahkemeleri Tevzi Bürosu'nun 10/04/2018 tarih ve 2018/36 sayılı ihalenin feshi davasının açılmadığının bildirildiği, davacı banka tarafından tellallık harcı istenmesine karşı itirazda bulunulduğu; 17/04/2018 tarihinde Bozüyük İcra Dairesince, 2007/111 Talimat sayı ile itirazın reddedilmesi üzerine 19/04/2018 tarihinde 255.001,00 TL. tellallık harcının ihtirazi kayıtla yatırıldığı; tellallık harcından kendilerinin Bankacılık Kanunu hükümleri uyarınca muaf olduğu iddiasıyla Bozüyük Belediye Başkanlığı'na başvuruda bulunulduğu ancak Belediye Başkanlığınca iade isteminin reddi üzerine de görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takip kapsamında yapılan ihale sonucunda satın alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce tellaliye harcı ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Sakarya Vergi Mahkemesinin 20/11/2019 gün ve E:2019/498 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Sakarya Vergi Mahkemesinin 20/11/2019 gün ve E:2019/498 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.5.2020 gününde Üyelerden Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

Hicabi DURSUN	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği, kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması karşısında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği oyuyla çoğunluk kararına katılmıyoruz.

ÜYE Aydemir TUNÇ	ÜYE Nurdane TOPUZ	ÜYE Ahmet ARSLAN